

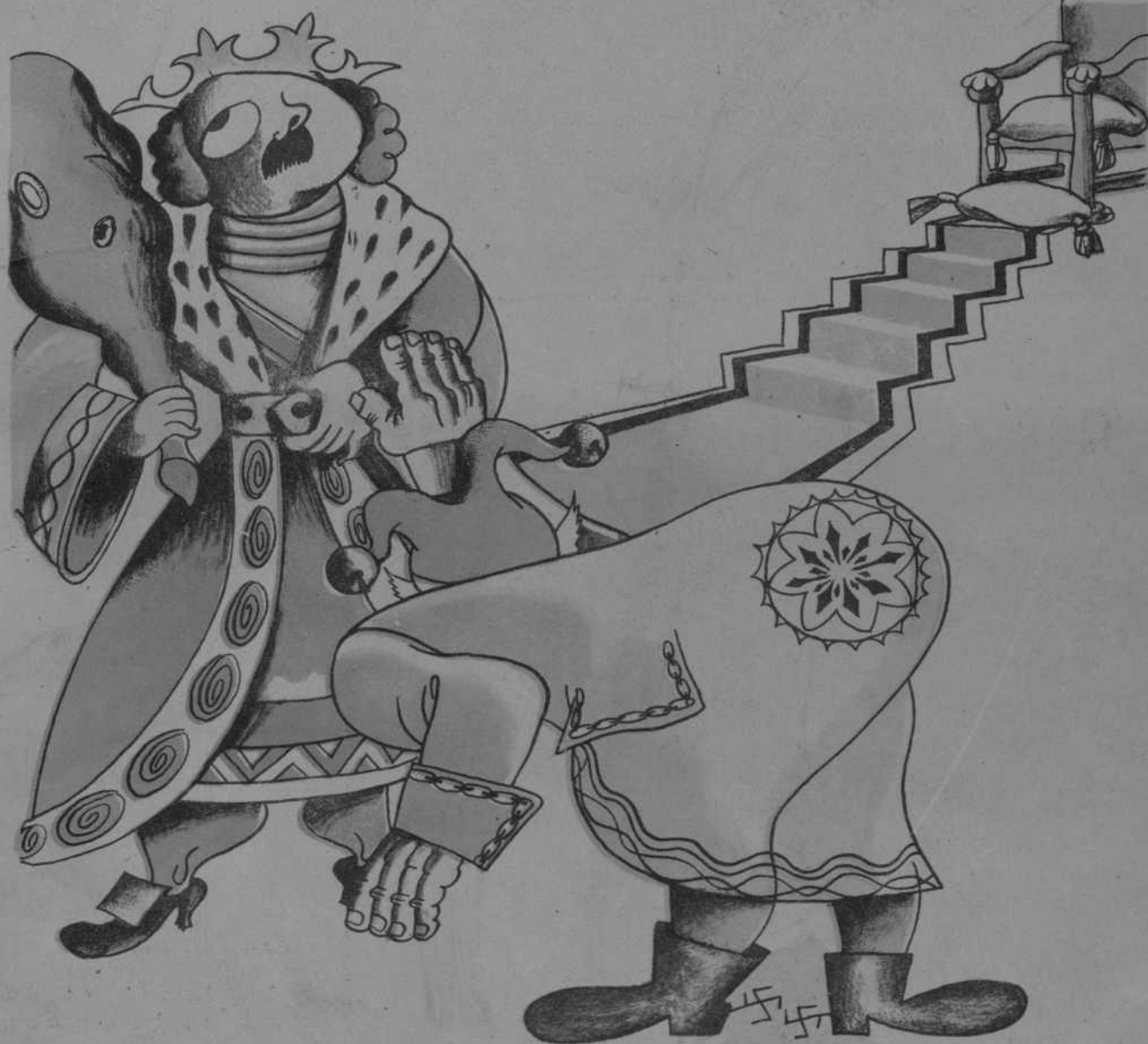
7-1-38

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ, ARAGÓ, 290 - TEL. 23994

TRENTA CÈNTIMS

A ROMANIA : EL REI I GOGA
Ara faran el «burro»

REVISTA DE PREMSA

la humanitat

El senyor M. Rubió i Tudurí, director del diari, va publicar un article a la revista «Ràdio Barcelona». I el senyor M. Rubió i Tudurí, director del diari, va trobar tan bonic l'article que el va reproduir al lloc de l'editorial.

El remarcable treball comença així:

“Jo el vaig sentir moltes vegades, en la intimitat i en públic, explicar la seva il·lusió. L'Avi volia una Catalunya plena, plena de catalans agermanats, feliços, amb una caseta i un hortet per cada un.”

Francament, ens sembla excessiu empecar-se un programa d'una Catalunya amb 3.000.000 de casetes i hortets i atribuir-lo al senyor Mocià quan aquest no pot tornar-s'hi.

Bé és veritat que la sorpresa de Mocià seria més grossa si velés que li atribueixen programes els qui no l'acompanyaren en vida, com no fos a les darreries.

LA PUBLICITAT

Crònica del corresposal de Ripoll:

“El Consell Municipal d'aquesta vila ha posat en circulació una nova emissió de paper-moneda, d'una pesseta, en substitució del que havia fet anteriorment, i que estava ja en un estat deplorable. Esperem que aquesta vegada tindran més cura en el seu maneig, procurant respectar-los, amb el fi que la seva durada pugui ésser més llarga.”

Aquest vql que el sistema de paperots durí tota la vida!

LA PUBLICITAT

ELS DISTURBIS A BASCONIA SON CERTS

París, 1. — L'Ambaixada d'Espanya publica una declaració afirmant que el President del Govern basc, senyor Aguirre, té proves definitives i irrefutables dels suposats disturbis i aixecaments que es diu que han ocorregut al País Basc. Rebutja la dita declaració les afirmacions rebels segons les quals s'havia descobert un aixecament basc per al dia 4 d'aquest mes, i afirma que aquest “descobriment” té per objecte fer possible una nova repressió contra els patriotes bascos. — Fabra.”

Certament, és cert que no són certs. No és cert?

Una ordre ben rebuda

Quan tothom es pensava que l'ordre del Govern de recollida de vals i altra mena de moneda per les entitats emissores portaria una colla d'enrenous, l'altre dia vàrem tenir el gust de sentir una opinió autoritzadíssima que ens va omplir de joia. L'opinió d'un cobrador de tramvia.

Era en un cotxe de la línia 38 i una senyora es queixava perquè el cobrador li tornava el canvi en forma d'un grapat de vals.

—I què vol que en faci jo de tot això?

—Sí; encara es queixarà després del nostre sacrifici—li va contestar el cobrador—. Miri, quan ens vàrem decidir a fer els vals en vàrem haver de fer un refuterat que ens varen costar una colla de milers de pessetes; nosaltres els hem posat en circulació; doncs creurà que quasi ningú no ens dona més que cèntims i que els vals que ens tornen vénen tan rebregats que no poden servir més? Només li haig de dir una cosa, tant si em creu com si no em creu: hi perdem diners.

Els Tramvies de Barcelona estan, doncs, disposats a recollir tots els vals en circulació per tal de recuperar els diners perduts.

Què els han portat els Reis

A Hitler, dos quilos de mantega autèntica.

A Mussolini, un imperi de crocant i xacolata.

A Mr. Eden, un filferro i un paraigües, per a continuar passant la maroma.

Al rei Carol, dues camises, una negra i una de bruna, perquè triï.

A Franco, unes divisions alemanyes, unes divisions italianes i, ai!, unes divisions entre els seus partidaris.

A Queipo de Llano, un micròfon que es porta directament la “manzanilla”.

A De La Rocque, una “cagoule” de les festes.

Al bisbe de Terol, la possibilitat d'ésser sant.

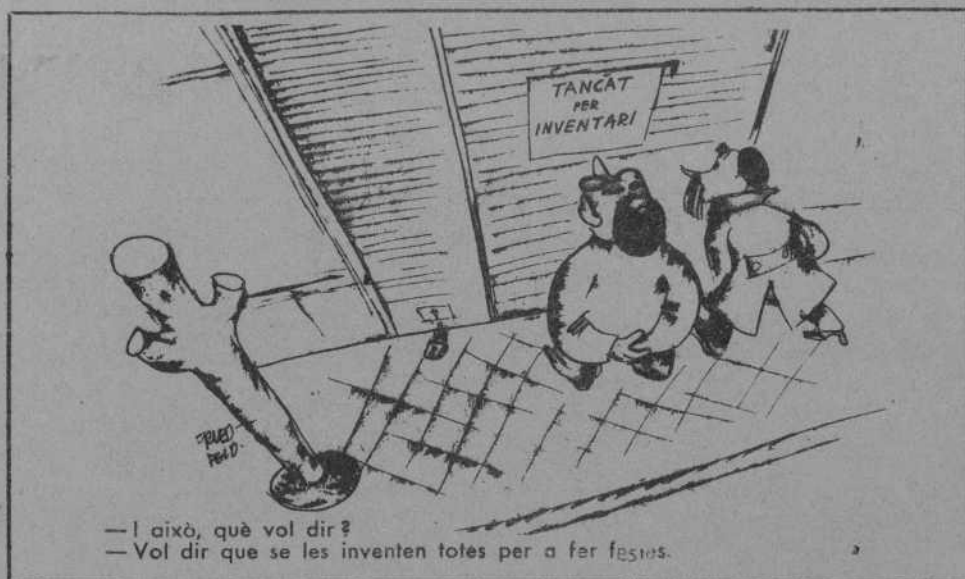
I als espanyols, als reis fa molts cents anys que els porten disfustos. Però enguany, als espanyols republicans els han portat algunes alegries.

AQUEST NUMERO
HA PASSAT PER LA
CENSURA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

ANY, LXII

NUM. 3046

EDITORIAL

Any nou, vida nova

Ja hem entrat a l'any nou, que es com si diguéssim en una primavera dels propòsits renovadors.

Any nou, vida nova.

Els facciosos l'han santificat entestatant-se a no renovar res i a retrotraure-ho tot a les arrels de la barbàrie substancial de la seva raó desesperada d'existir, d'ésser i de subsistir.

Els han renovat tots els mals costums i tot el verí d'ametrallar les poblacions civils.

El Comitè de No Intervenció, que és com si diguéssim «ells», continua envellint, sense adonar-se de com passen els dies, els mesos i els anys. Va reunint-se i tornant-se a reunir per acordar reunir-se de bell nou i tornar a tornar-se a reunir, com si res no fos nou i com si tots els propòsits fossin despropòsats i encaminats a no fer soroll,

mentre en fan les bombes dels altres.

Els porucs segueixen especulant, amb totes les possibilitats providencials que poden solucionar-ho tot al marge de tota lògica i a l'escalf inconscient de totes les claudicacions i de totes les debilitats acomodaticies.

Mentrestant, els nostres soldats són els únics que han fet honor a l'entrada d'any reforçant el seu heroic esforç, atents solament a la veu interior de l'impuls de tots els ideals que valen la vida, i amb menyspreu de totes les atenuants d'una dignitat, sense la qual la vida no val el que costa de viure-la.

Els són exemple de pobles, de nacions i de mons. Ell són els únics que han donat esplai a l'empenta de la lluita, per a inspirar-la en un afany triomfal de nova vida, de vida lliure i digna,

per sobre de tots els averanys providencials dels que esperen que tot sigui guanyat per a dir que ho han guanyat ells, i que són ells qui han de governar-ho.

Es el braó amb què vessen la sang sobre la neu els que aixafen l'enemic nacionalista, compost de moros i cristians, i de bàrbars alemanys anti-cristianistes, l'única raó de tots els neguits de l'hora present.

L'hora d'acabar un any vell i atrotinat per entrar en un de nou, de nova vida i de Primavera curulla de nous propòsits, més exactament valorats i més honestament discutits.

Aquells que han aixecat el gotim dels dotze grams de raïm, han de pensar de no empassar-se'ls massa de presa, ni massa poc a poc, sinó amb aquella alegria que no fa perdre el seny ni la vergonya.

"Lo Rabadà"

Cançó popular nadalenca

L'escena representa una oficina, a mà esquerra i a mà dreta un carrer o paisatge nevat. A la part d'oficina hi ha una taula i darrera d'ella un emboscat vestit d'un uniforme fantasios, amb gran pistola i sabre, etc., etc. Es un xicot jove, ens emboscat. De tant en tant passa un altre empleat, vell, li presenta un paper i ell el signa o hi posa un timbre. A l'altra banda hi ha el cor de soldats.

SOLDATS.— Cap al front volem anar;
vols venir tu, rabadà?

EMBOSCAT.—Primer vull esmorzar
(Es treu un paquet i el desembolica.)

SOLDATS.— Pel camí esmorzarem
i una cançó cantarem.

EMBOSCAT.—Massa hi ha neu.

(L'Emboscata va atipant-se.)

SOLDATS.— La neu que pel camí hi ha
la calor ja la fondrà.

EMBOSCAT.—(Irònic.) Ai la que fa!

SOLDATS.— Sabràs com aquesta nit
hem vençut a l'enemic.

EMBOSCAT.—(Irònic.) Qui us ho ha dit?

SOLDATS.— El comunicat, radiant
pel món ho va publicant!

EMBOSCAT.—No serà tant!

SOLDATS.— La motxilla portaràs,
de mongetes l'ompliràs.

EMBOSCAT.—No en vull pas.

(Segueix menjant i bevent.)

SOLDATS.— Si de mongetes no en vols,
la ompliràs de cigrons.

EMBOSCAT.—No em saben pas bons!

SOLDATS.— En Joan, amb la samarra,
portarà una botifarra.

EMBOSCAT.—Ai el panarra!

SOLDATS.— Tu les teies encendràs

i el camí il·luminaràs.

EMBOSCAT.—Feu-ho amb gas!

SOLDATS.— Ens portarem uns banquetes
per a seure als parapets.

EMBOSCAT.—Esteu-vos drets!

SOLDATS.— Defensaràs el canó
amb entusiasme i braó.

EMBOSCAT.—Això no!

SOLDATS.— Mira que el feix invasó
et tocarà del carpó.

EMBOSCAT.—(Rient.) Oi que no!

SOLDATS.— Anem, anem, rabadà.
No ens facis pas enfadar.

EMBOSCAT.—(Enèrgic.) No vull marxà.

SOLDATS.— Mira que et despatxaré
Si no et portes més bé.

EMBOSCAT.—(Agafant-se fort a la taula.) Jo m'hi arraparé.

LA LLEI.— (Sortint de darrera l'emboscata i amenaçant.)

Per un decret del Govern,
qui té l'edat militar,
cap al front ha de marxar,
sigui cuit o cru l'hivern.

Els bandarres i els honrats.

SOLDATS.— (Assenyalant l'Emboscata.)

Aquests no es paren en barres!
Doncs més que els honrats, els bandarres!

LA LLEI.— (Sortint de darrera l'emboscata i amenaçant.)
(Agafa l'Emboscata per les espalles, l'aïreca, li
dóna puntada de peu al cul i el tira als Soldats.)

TOTS.— Cap al front volem anar
per la Pàtria defensar.
Vols venir tu, rabadà?

EMBOSCAT.—M'haig de conformar.

UNA ENQUESTA

Quin fred fa! Quin fred fa! Tothom en parla. El repòrter, diligent com és, ha fet una petita enquesta: Què feu per a fer-vos passar el fred?

Heus ací les respostes:

Un de la cinquena columna.—M'escalfo sentint «Ràdio Verdad».

Un ciutadà assenyat.—Per a no tenir fred?... No posar els peus a cap local dels Comitès Econòmics (econòmics de calefacció!) de les Indústries de l'Espectacle.

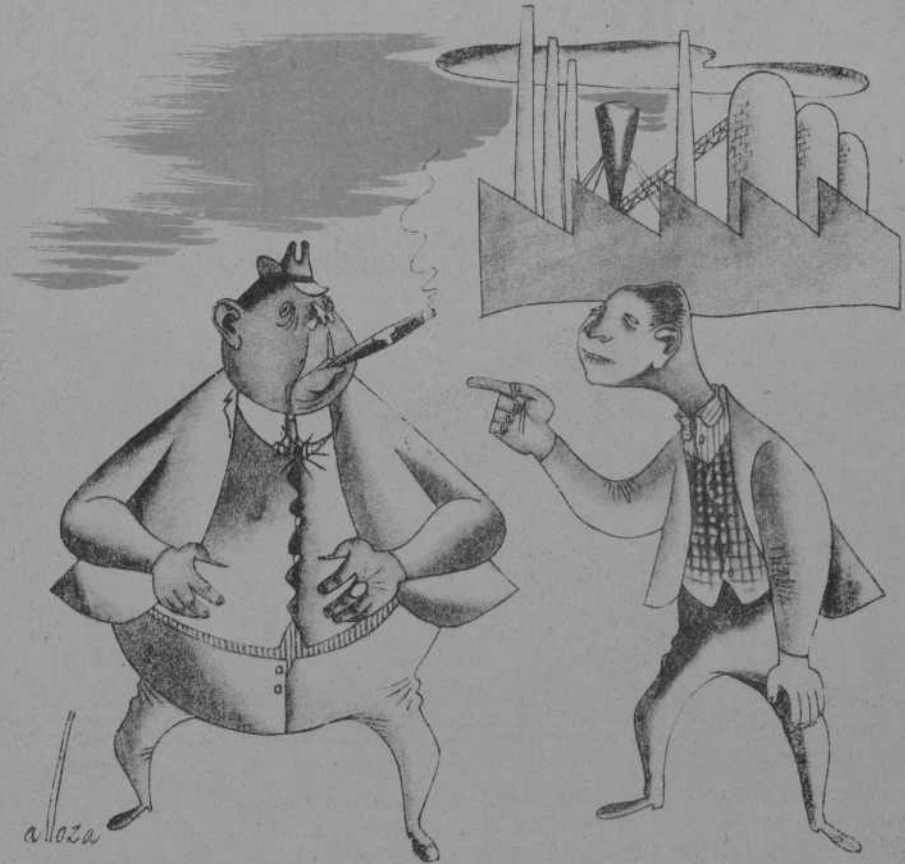
Un dels bons.—He cremat la darrera cosa que em vaig deixar per l'hivern. Res, una modesta capella d'un convent. Una porqueria, just per a escalfar-te les mans.

Un comprador de quiviures.—No puc combatre el fred. Els preus em tenen glaçat, fins i tot a ple estiu.

Un feixista declarat.—No us rieu de mi preguntant-me pel fred. Estic que cremo!

L'estàtua de Colom.—Quina sort han tingut els meus col·legues en monumentalitat, els senyors Antonio López, Güell i Prim. Jo, ací dalt, tinc ja el dit enrampat. Un dia faré butifarra a la ciutat de Barcelona. Per què no han de descobrir que jo també era feixista?

Un «corrido».—Voleu escalfar-vos? No si-gueu ingenu. Us ho diré a l'orella... Eh? Què us sembla?

—I tu que has fet per guanyar la guerra?
— M'he fet ric.

—Avans deien «tanto tienes tanto vales».
—I ara «tantos vales tanto tienes».

Informació estrangera

El nen Jesús és tot un home

Betlem, 6.—Avui s'ha produït un fet que ha causat sensació, per la qualitat de les persones que hi han intervingut.

En arribar els Reis d'Orient, per a l'acostumada adoració anual, s'han trobat amb el Portal de Betlem tancat. Fetes les oportunes indagacions, hom ha comunicat als augustos personatges que el nen Jesús es negava, decididament, a rebre'ls. Sembla que el fill de Sant Josep, sol·licitat pels Sindicats de Fusters, al qual pertany el seu pare, s'ha adherit a la política de «mà estesa» propagada pels comunistes i pels cardenals francesos i ha ingressat al Front Popular.

Han estat en va totes les sol·licituds i les influències posades en joc perquè el nen Jesús variés d'opinió. Els reis d'Orient han hagut de tornar-se'n, les cues dels camells entre cames. Sembla que han decidit portar els presents que destinaven al nen Jesús, al nét de Mussolini.

El "Festival del Fred" ha fet que es passés al nostre camp, una fugissera llàgrima d'emoció

No és cap amenaça, però pensem tornar-hi

Hem de regradar, commoguts, als nostres lectors i als barcelonins antifeixistes que els hagi fet tanta gràcia el nostre kolossal festival matinal de diumenge.

El colofó de la nostra Exposició del Fred ha estat quelcom que hauria sorprès la mateixa empresa, si nosaltres fóssim una empresa de festivals.

GRACIES, GRACIES!

Estem que no cabem a la pell d'envanits i contents pel triomf inenarrable que per a nosaltres, per vostès i pels nostres germans combatents ha estat el colossal festival matinal que vàrem celebrar diumenge passat poc després de dos quarts d'onze al Teatre Barcelona, a profit de la Roba d'Abric dels nostres combatents.

Abans deïem: «Al que madrega Dios le ayuda». Nosaltres, però, a desgrat d'haver assolit un èxit tan colossal, a dos quarts d'onze i escaig del matí, no creiem que sigui res providencial el que ha esdevingut en l'esdeveniment triomfal que ha estat el colofó «broche de oro», com diuen a Salamanca, de la nostra Exposició del Fred, que com ja remarcàvem dies passats, ha coincidit (sembla que casualment) amb la caiguda de Terol a mans.

No seria estrany, donada la nostra «bona estratègia», que el dia que se'ns acudi organitzar una Exposició de la calor, comencin a caure les platges del Nord.

Nosaltres som així.

ELS QUATRE ESQUELLOTS REPRESENTABLES

Els quatre esquellots representables que vostès varen ésser un xic massa pròdigs en aplaudir, nosaltres som els primers a reconèixer que no eren res de l'altre món, però feren riure, que era el que es tractava de demostrar.

Algú massa eufòric, si voleu, encara que amb la disculpa de la bona fe, havia fet córrer que volíem nosaltres amb aquests quatre esquellots revolucionar el teatre i fer un nou gènere escènic de guerra, carregat de pretensions i tirant amb bala rasa.

Això és exposat i aventurat i descabdellat i acusa a més un desconeixement de la nostra proverbial modèstia, que és de tothom sobradament coneguda.

Nosaltres no volíem ni ens proposàvem res més que fer riure.

Els autors dels quatre esquellots representables, que són quatre auto-

rassos, a desgrat que no havien gosat signar-los tement fundadament que el públic prengués contra ells represàlies justes, quan varen veure que vostès seien i picaven de mans, potser massa amablement i benèvolament, s'apinyaven a les caixes disposats a sortir a saludar com si fossin uns vulgars Navarros i Torrados o uns germans Quinteros de via estreta o uns qualssevol Quinteros i Guillems o Blancos i Lapenas d'aquells que diu la gent:

—El Blanco és dolent, però La Pena... és l'altre.

La direcció de L'ESQUELLA hagué de fer inusitats esforços per foragi-

—Amb les ganes que tenia jo l'hivern passat de tenir una «trinxera»!

tar els vanitosos autors dels quatre esquellots, tot fent-los comprendre que si el públic els celebrava, era degut a la finalitat benèfica del festival i no a la més que mitjana qualitat d'aquest petulant nou gènere de guerra que no passa d'ésser una mala il·lustrina gener de guerra civil i gràcies.

FRANCESC PUJOLS

Sort en vàrem tenir tots plegats del to amb què Francesc Pujols va saber cobrir la mercaderia que nosaltres i vostès hem traduït en bufandes i mantes (fetes a mida) per als nostres heroics combatents.

Francesc Pujols fou el millor i més enlairat de tot allò representable i presentable que nosaltres presentàrem.

Només calia veure amb quina grapa ell, que mancat de llum, no veia ni gota, va apoderar-se de l'atenció i de la simpatia del públic, que sabé celebrar-lo i homenatjar-lo com mereix el seu talent i el sacrifici que d'aquella serietat mai entesa dels filòsofs dolents féu aquest boníssim filòsof català a profit del nostre benemèrit propòsit.

SANTPERE!

De Santpere caldrà fer algun elogi que no s'hagi fet?

Caldrà dir que per culpa nostra hagué d'improvisar de pressa una tasca que revelà un cop més la gran qualitat del seu art incomparable i del seu talent d'actor i director, secundat tan coratjosament per tota la companyia catalana que dirigeix i que compta amb elements que fan possible improvisar, agradant i millorant tota la trista gràcia que nosaltres havíem bolcat sobre els llibres que ells encarnaren.

PALACIOS!

Palacios, «El Helado Público número 1», ha estat l'animeta del nostre èxit i de la miraculosa perfecció que assolírem, si és que n'assolírem alguna.

Ell ha fet una agitada propaganda per tots els mitjans d'agitació co-

—Quin fred que fa, tot s'arronsa.
—Sí mira, és dijous i només som dimecres.

neguts al món i ha estat la causa primordial que el teatre fos ple.

EL QUARTET BUCAL BARCELONA

Per l'abundància d'elements que vàrem amuntegar amb el propòsit de comblar d'interès l'espectacle que us oferíem, el Quartet Bucal Barcelona hagué de limitar la seva brillantíssima i aplaudidíssima actuació al mínim, en contradicció fraudulenta contra l'entusiasme del públic que els requeria, perquè cantessin més i més.

Ja cantaran més i amb nosaltres per a vostès!

Els i vostès mereixen que ens hi tornem a trobar.

OJIVALES AND COMPANY

El ventríloc Ojivales i els altres números de varietats, emmarcaren l'acte amb un entusiasme exemplar i ple de bones intencions.

Ojivales és extraordinàriament bo i fou justament celebrat.

Amb ell triomfaren:

Nitta and Paddy i Graells, Julita Ramírez Trinitària i tots, tots, els que intervingueren, especialment vostès, estimats lectors i barcelonins antifetxistes.

Nosaltres prou que volem dissimular-ho, però estem més envanits que unes autèntiques mones.

I estem animats a tornar-hi. Quan? Com? On?

Vet ací tres dilemes que contestarem aviat.

"La Cucarata"

La cucarata, la cucarata,
ja ni amb rodes pot anar.
Es derrotista, fa espionatge
i amb el peu s'ha d'esclafar.

Quan Queipo parla per ràdio
i dona falses notícies,
les feixistes emboscades
li creuen les estultícies.

La cucarata, la cucarata,
ja ni amb rodes pot anar.
Es derrotista, fa espionatge
i amb el peu s'ha d'esclafar.

Si fent cua sents que diuen
que s'han de triar els bitllets,
cria un guàrdia i que els agafi
per feixistes i pillets.

La cucarata, la cucarata,
ja ni amb rodes pot anar.
Es derrotista, fa espionatge
i amb el peu s'ha d'esclafar.

Si algú et diu que no vol vendre,
que s'estima més l'article,
ha d'anar a fer carreteres
amb el camió per vehicle.

La cucarata, la cucarata,
ja ni amb rodes pot anar.
Es derrotista, fa espionatge
i amb el peu s'ha d'esclafar.

Aquells que "dels d'ací" parlen
per nosaltres, i als facciosos
"els d'allà" els anomenen,
són feixistes vergonyosos.

La cucarata, la cucarata,
ja ni amb rodes pot anar.
Es derrotista, fa espionatge
i amb el peu s'ha d'esclafar.

El que vol que tot s'acabi,
sigui com sigui que fos,
quina pena que tindria
si no guanyés el facciós.

La cucarata, la cucarata,
ja ni amb rodes pot anar.
Es derrotista, fa espionatge
i amb el peu s'ha d'esclafar.

Al darrera d'una taula
un jove parapetat,
vesteixi o no d'uniforme,
no és res més que un emboscat.

La cucarata, la cucarata,
ja ni amb rodes pot anar.
Es derrotista, fa espionatge
i amb el peu s'ha d'esclafar.

Als càrrecs de confiança,
si ho mires amb atenció,
mai no s'hi fiquen els homes
de confiança en la facció.

La cucarata, la cucarata,
ja ni amb rodes pot anar.
Es derrotista, fa espionatge
i amb el peu s'ha d'esclafar.

Si et venen arròs a duro
o duros a deu pessetes,
són agents de Queipo i Franco,
signin d'esquerra o de dretes.

La cucarata, la cucarata,
ja ni amb rodes pot anar.
Es derrotista, fa espionatge
i amb el peu s'ha d'esclafar.

Tot aquell que don notícies,
de bona font segons diu,
l'has de posar en quarantena,
perquè a la milló és un viu.

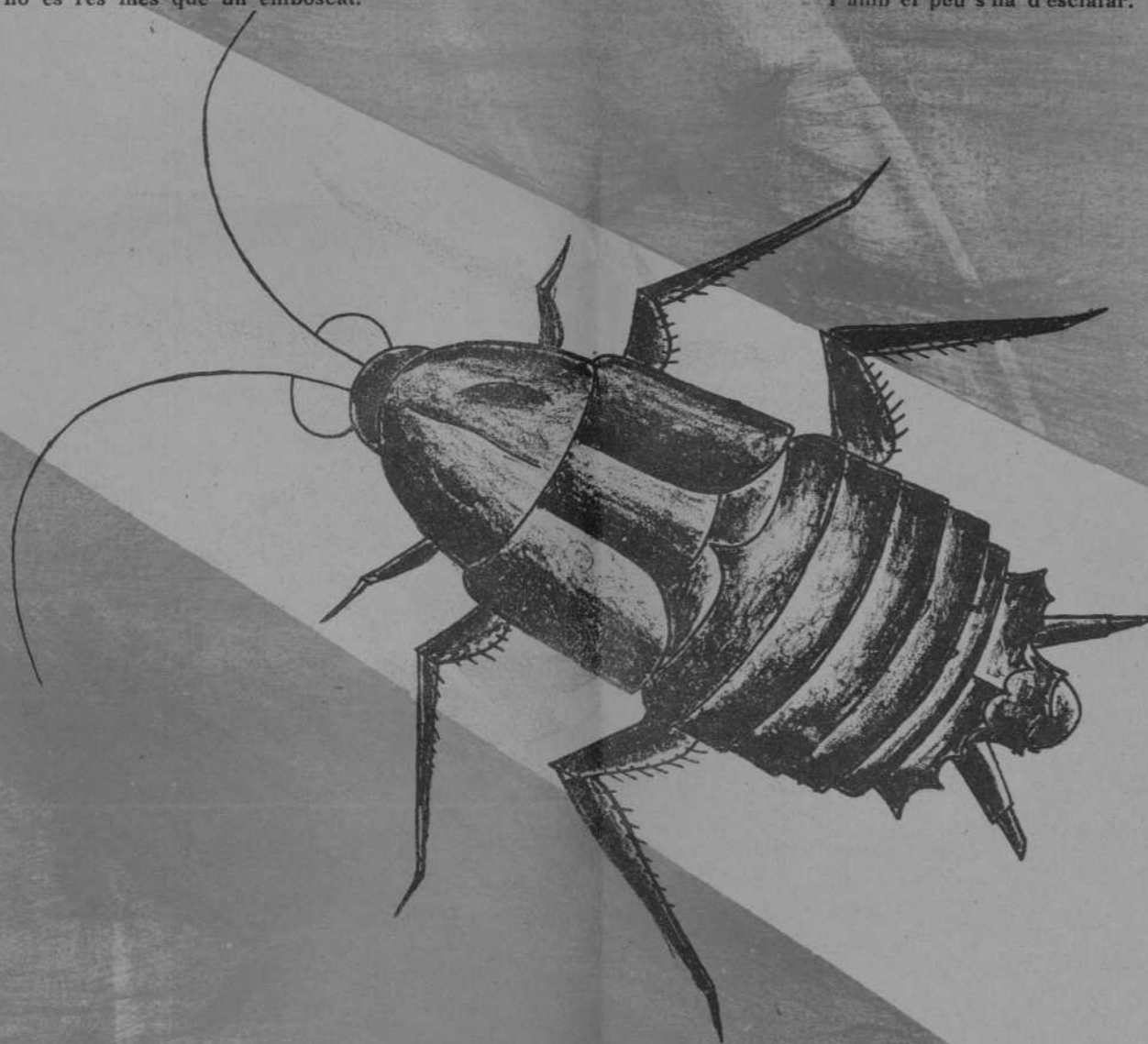
La cucarata, la cucarata,
ja ni amb rodes pot anar.
Es derrotista, fa espionatge
i amb el peu s'ha d'esclafar.

Per aquells que fe no tenen
l'ocasió la pinten calba),
ja dejen els capellans
que qui no té fe no es salva.

La cucarata, la cucarata,
ja ni amb rodes pot anar.
Es derrotista, fa espionatge
i amb el peu s'ha d'esclafar.

Aquell que prou fe no té
és que ja és mig feixista.
Caldria enviar-lo al front
a veure l'especialista.

La cucarata, la cucarata
amb el peu s'ha d'esclafar.
Es derrotista, fa espionatge,
sols així s'acabarà.

LA NOVA ECONOMIA

Contra la voluntat de comprar, hi ha la més ferma voluntat de no vendre

El lema del comerç és ara: "Ull viu, comprador! Passa de llarg!!"

VOLIEM COMPRAR UN LLIBRE!

Amb motiu de les festes d'Any Nou, nosaltres, que som persones tradicionals, si no tradicionalistes, ens vàrem dir: Té; per celebrar-ho, et compraràs un llibre. Perquè també som persones econòmiques i no pas economistes, cosa que és tot el contrari.

I nosaltres que sí, que, suposant que els llibres els venien a les llibreries, ens n'anem a la Catalunya, que és una llibreria, o ho era, segons les nostres notícies.

Hi anem i, en acostar-nos-hi des de la voravia de can Vicenç Ferrer, veiem que era tancada i amb les reixes posades, i ens fixem en un paperet blanc que hi havia enganxat.

Té, ens vàrem dir; ves quina oportunitat morir-se. Aquests dies, que són els dels grans negocis, la senyora Catalunya es mor. I sense mirar el rètol perquè som curts de vista de naixement i perquè ja ens sabem de memòria el que diuen aquesta mena de tristes rètols: «Tancat per defunció de la mestressa», tothom ho sap, nosaltres que ens n'anem a la porteria del costat i diem al porter, fent cara trista:

—A quina hora l'enterrin?

—A qui? —ens pregunta aleshores el porter.

—A la difunta.
—Quina difunta?
—La del costat.

—De quin costat?
—La senyora Catalunya.
—No s'ha pas mort.
—Ah! Així ha estat el seu marit. També el deuran enterrar.
—No, senyor.
—Ah, no l'enterraran?
—No, senyor.
—I per què?
—Perquè no s'ha mort.
—Al, quin pes que em treu de sobre —nosaltres que fem—. Doncs qui s'ha mort?
—No s'ha mort ningú.
—Caram, caram; així, doncs, ho haurem de celebrar. Però aleshores, si no s'han mort, per què tenen tancat?

—Es que fan inventari; ja ho diu el rètol. Ens en vàrem anar tot preocupats. Mai no hauríem dit que la Revolució hagués revolucionat les coses fins a aquest punt. Bé, vàrem pensar, anirem a una altra llibreria; serà igual, fet i fet, per comprar un llibre... Però de llibreria en llibreria anàvem de rètol en rètol, fins que vàrem poder ficar-nos en una al bell moment que un independent s'alçava de puntetes per abastiar la reixa.

El llibreter ens va rebre amb els braços oberts.

—Home! Quant de temps sense veure! No tindria pas una cigarreta?

Li'n donàrem una i la conversa continuà en aquest to, fins que, com que teníem pres-

sa i ja feia una hora que les cigarretes feien cria, vàrem voler ésser-li sincers i li diguérem:

—Veníem per un llibre.
—Un llibre! Però, no en va comprar un l'any passat?

—Sí; però ja se m'ha acabat i en voldria un altre.

—Quin home! I, com s'ho fa? Això és que no els cuida bé. Que no hi posa cobertes?

—Cobertes? Per què?

—Doncs, perquè li durin. Miri; s'agaia un full de diari, s'estén, s'hi col·loca el llibre al mig, obert, es doblega el full sobrant sobre la tapa de l'esquerra, després el de la dreta sobre la tapa dreta, es fan uns talls al centre del paper del diari a la part de dalt i a la de baix, es doblen les llengüetes per sota, cap a l'interior, després es pleguen els sobrants...

—I, per què és tot això?

—Perquè el llibre no se li faci malbé.

—Es que no se m'ha pas fet malbé; és que l'he acabat.

—L'ha acabat i no se li ha fet malbé? No ho entenc. Que se l'ha empassat sencer d'un cop?

—No; l'he llegit de mica en mica.

—Aaah! L'ha llegit! Per què no ho deia?

—Sí ja li ho he dit! Que no són per llegir els llibres?

—Home, veurà; hi ha gent que els té per fer bonic, d'altres per regalar, i jo per vendre'ls.

—Doncs, si la gent no n'hi compra no els podrà pas vendre; per això vinc, per comprar-n'hi un.

—Però, no veu que avui no és el Dia del Llibre? Si el compra el Dia del Llibre, li farà un deu per cent de descompte; ja veu.

—Es clar que és un avantatge; però el volia ara.

—Es que ara són molt cars. Ull! No s'ho pot pas imaginar.

—Ja en compraria un de baratet; miri, aquest de deu pessetes.

—Deu pessetes? Sí, sí! Vint-i-cinc. La casa editorial els ha apujat, fixi's el catàleg; veu? Vint-i-cinc pessetes.

—Però si aquest ja deu fer un any que el té. Vegi; és tot ple de pols.

—Sí; però si jo li veng aquest llibre a vostè per deu pessetes, n'hauré de comprar un altre que me'n costarà vint-i-cinc. Són les lleis econòmiques; allò que en diuen la reposició dels stocks.

—Així, si a vostè li'n costa vint-i-cinc i el ven per vint-i-cinc, no hi guanya res?

—Home, tant com res... ens fan ara el cinquanta per cent; però comprendrà...

—Ja; el llibre li ha costat cinc pessetes i per reposar els stocks el ven a vint-i-cinc, perquè quan n'haig de comprar un altre li'n costarà dotze cinquanta. I això ho fa amb tots els llibres?

—No, senyor.

—I, per què només amb aquest? Ja en comparé un altre.

—Es que no ho fem amb cap perquè no en venem cap. Nosaltres, perquè ha sàpiga,

—Faci-me'n tres pams.

—Sí, senyora. Pam, pam, pam!

—Com ha crescut aquesta criatura!

—Sí, ho fa per no llegir els suplementos infantils de «La Vanguardia».

som antifeixistes i no volem especular; però encara que no en fóssim, seria igual.

—Bé; m'ha convengut; pagaré vint-i-cinc pessetes d'aquest llibre de deute!

—Es que tampoc li puc vendre, perquè estem fent inventari, i vostè comprendrà que si es trobés a faltar aquest llibre em podrien acusar d'haver-lo venut. I jo, per vostè, ja ho sap; tot el que vulgui; però vendre els llibres, mai!

—D'això en dic un home.

—Sí, senyor. Haurà de passar per la porta de l'escala, perquè la de la botiga ja és tancada.

VOLIEM COMPRAR UN JERSEI!

Com que encara no eren les sis i no havíem pogut comprar un llibre, vàrem dir-nos: «Veuràs; com que al front hi fa fred, potser que et compris un jersei».

I entràrem a una botiga de gèneres de punt.

—Un jersei? —preguntàrem a la independenta.

—Per a qui?

—Per a mi.

—Però si ja en porta un.

—Sí; però en voldria un altre.

—No sé pas si li n'agradarà cap; el que porta és molt bonic i els nostres, ex!, són tan llejos!

—Què hi farem; potser n'hi haurà algun que m'agradarà.

—Què li sembla aquell d'allà dalt? —I aixecà el braç cap al darrer prestatge.

—Quin, el verd?

—No, el vermell, a mà esquerra.

—L'hauria de veure d'aprop.

—No és de la seva mida.

—Doncs, per què m'ho pregunta?

—Per no haver-lo de baixar.

—I aquell pilot d'aquell taulell?

—Ah, sí; vegi'ls; però no li agradaran pas. Veu aquest? Li és curt de mànigues. I aquest té una tara i per això l'hem de vendre més car. El que porta vostè sí que és bonic. Jo no sé quin mania de comprar-se'n un altre.

—Sí, què hi farem—vàrem contestar—; manies.

I en aquell moment ens fixàrem en què ella, la independenta, aprofitant el temps, tiqui-tic, tiqui-tic, anava fent jersei.

—Veu?—li diguérem, per dir alguna cosa— aquest que vostè fa també és molt bonic. I el color s'assembla molt al meu. Si quan el tingés acabat me'l volgués vendre?

—Fugi, home; on vol anar, tiqui-tic, tiqui-tic, amb dos jerséis tan semblants? A més; aquest me'l faig per a mi.

—Miri que bé; farem parella. Es allò que es diu. Així, per a mi, no té res?

—Ja ho ha vist. Si vol, pot repassar-ho man-

—Ja ho veus, tan ganàpies i encara juguen a «bales».

tre jo acabo de cabdellar aquesta llana—aleshores cabdellava llana—; vostè mateix, però ja li ho dic: més val que no compri res; tot car i dolent.

No ens ho vàrem voler creure i vàrem anar mirant la pila. Realment no hi havia res com el jersei que portàvem; cercant, cercant, ens començàvem de posar nerviosos, allò que passa, i ens anava agafant una mena de pruja al cos i als braços, allò que també passa quan un es posa nerviós. Finalment, convençuts ens vàrem acomiadar.

—Veü com ha perdut el temps?—ens diqué molt amable l'amable independenta.

Sortirem al carrer i notàrem un calfred a l'esquena i un estornut al nas; ens fregàrem fort el cos sota l'americana per reaccionar, i... on era el jersei? Havíem perdut el temps i el jersei! La independenta es feia el seu de la llana del nostre! Ens giràrem per tornar a la botiga per comprar-nos un qual-sevol, però en aquell moment tocaren les sis, va caure automàticament la porta de ferro; rrrram! i vàrem tenir la immensa sort que no ens aixafés l'ull de poll. En aquest món no s'ha d'ésser mai pessimista.

ESQUELLOTS

A LA LLUNA

Un dels actors de la companyia de l'eminent actor català Josep Santpere, que prenia part en la representació dels quatre esquellots representables que els de L'ESQUELLA estrenàrem diumenge passat al teatre Barcelona en el festival a profit dels combatents, fou interrogat uns dies abans per un amic al Poble.

—Què tal és això que han escrit els de L'ESQUELLA, que en diuen esquellots representables?

—Psé! No és dolent. Ara que no crec que sigui un gènere adequat per criatures.

No cal dir que nosaltres compartim la llunàtica apreciació de criteri d'aquell actor.

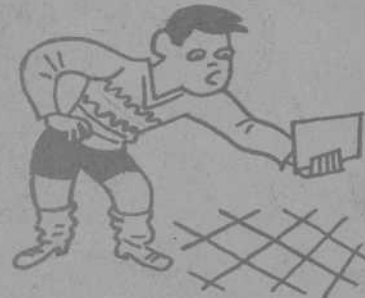
UNA PRECOÇ EXCLAMACIO!

Aquests dies darrers ha estat donat pel jurat nomenat ad hoc un dels premis literaris de la Generalitat a la jove i ja eminent escriptora catalana Mercè Rodoreda.

A casa de l'agraziada va saber-se la bona notícia per una tarja de felicitació que adreçaren a l'escriptora premiada els poetes i artistes del grup «oasis» que la felicitaven pel sortós esdeveniment.

Mercè Rodoreda té un fillet de deu anys que sembla que fou qui rebé la primera notícia i en llegir la felicitació dels «oasis» i la causa que la motivava, l'angelet exclamé tot content:

—Hòstia!

TEATRES

Un oasi d'humor en el desert del Premi Iglésies

ELS DESERTORS

El teatre català és un desert. Així ho ha decretat el Jurat del «Premi Ignasi Iglésies», que no ha trobat cap obra per a premiar entre les quaranta obres presentades a concurs.

—Es clar —deia un que feia l'assabentat—. El Jurat opina que totes les valors del teatre català han «desertat» del país. Segarra, Soldevila, Puig i Ferrer, Millàs Raurell... El «desert» és evident.

—Ni que així fos —responia un altre—, motiu de més per a donar el premi als autors que han complert amb llur deure cívic de restar ací i de continuar escrivint pel teatre català.

DESCONSOL A LA CRIPTA

Allà on la decisió —o la no decisió— del Jurat del Premi Iglésies va produir més consternació, fou en l'anomenada «Penya del Paragüero», o sigui entre els amics del botiguer Vilaró, del carrer de Fivaller, que són també de passada els amics d'Ignasi Iglésies.

A la nit del desert hi hagué reunió extraordinària a la cripta, que en aquest cas és

l'entresol del damunt de la botiga. Hem acordat expulsar de la congregació els senyors Francesc Curet i Enric Lluellas, membres del Jurat desertor. ¿On s'és vist fer un «foc» semblant als fidels Ramon Vinyes, Prudenci Bertrana, i altres distingits components de la secta?

I posats a fer coses greus, els reunits, per mitjà d'una tauleta falsament extremo-oriental d'aquelles que es venen a la casa, evocaren l'esperit d'Ignasi Iglésies. I aquest parlà i digué:

—Les garces del Jurat han triomfat del cor del poble. Els vells fracassats s'han venjat dels joves, sense tenir en compte els interessos de la nostra parla. Qui vulgui entendre, que entengui.

En la penya del senyor Vilaró hi hagué un gran desconhort en sentir la veu del mestre. Les llàgrimes inundaren la botiga i no hi hagué prou paragües per a contenir aquella pluja torrencial que queia de l'entresol.

UN PENEDIT

Aquests dies, el senyor Pous i Pagès li deuen xiular tant les orelles, que l'home es deu fer l'efecte que torna en aquells dies, ail, llunyans en què estrenava comèdies.

Tots els candidats desnonats al Premi Iglésies malparlen d'ell. L'acusen d'haver coaccionat els altres membres del Jurat amb la seva sibillina oratòria.

I el graciós del cas és que no són solament els ex-aspirants al Premi els qui l'acusen, sinó que també els seus mateixos companys de Jurat. El senyor Lluellas ha escrit una carta a la premsa que, després de no entendre-la, hem suposat que volia dir que no va votar perquè hi havia massa obres que li agradaven. O sigui, exactament a l'inrevés del que diu el veredict, amb la signatura del senyor Lluellas al seu peu.

Fallem a les palpentes, hauria pogut dir el senyor Lluellas, parodiant el títol d'una popularíssima —creu-t'ho!—, comèdia del senyor Pous.

ELS INDIGNATS

Entre els concursants més indignats hi figuraven els dos Navarros, el Gimeno i el Costabella. Figureu-vos: els dos estan a punt d'estrenar sengles comèdies als teatres Català de la Comèdia i Espanyol. I ara un jurat més la diu que llurs obres no reuneixen aquell mínim de dignitat que haurien de tenir. Això és arrencar-se al judici del públic.

Els dos Navarros han fet, oralment i per escrit, una campanya inflamada contra el Jurat. Tan inflamada, que un amic nostre va resumir:

—Aquest és el Premi Ignasi Iglésies... cremades!

DOS FEIXISTES

—Diu que els rojos ocupen el cementiri de Terol.

—No ho creguis! N'hi ha molts dels nostres que no els treuran mai més d'allí.

CREU-T'HO!

...que els artistes del país veuen amb gran simpatia el projecte de temporada al Liceu.

★

...que els organitzadors d'aquesta temporada, atents a no malgastar divises, no pensen contractar cap artista estranger.

★

...que si es fa aquesta temporada, s'hi guanyaran diners, i no pas s'hi perdran les cent mil pessetes setmanals que diuen alguns mal-intencionats.

★

...que els divos de l'escena veuen cada dia amb més entusiasme el règim que els ha imposat el Comitè Econòmic del Teatre.

★

...que el Delegat de la Generalitat al Teatre Català de la Comèdia pensa estrenar les comèdies injustament calumniades en el Premi Iglésies d'enguany.

★

...que el referit Delegat pensa estrenar comèdies pel seu mèrit i no pel fet de l'amistat i els interessos que l'uneixen amb alguns dels autors d'aquestes obres.

BROU EN CUBETS

CALDO

Ric en vitamines i extractes de Carns i vegetals

Preu del cubet: 20 cèntims

Vendes a l'engrós: Paradís, 4 - Barcelona

DEMANEU-LO A TOTS ELS COMESTIBLES

Antifeixista, llegeix

*PER LA LLUITA FINS A LA
VICTORIA*

Per Joan Comorera, secretari general del P. S. U.

UNITAT SINDICAL - FRONT POPULAR

Armes invencibles per a aixafar el feixisme

Demaneu-lo a tots els quioscos. Preu: 30 cts.

Distribuidora

P. A. C. O. D.

PUBLICACIONS ANTIFEIXISTES

Cooperativa Obrera de Distribució

Rambla del Mig, 17

BARCELONA

Telèfon 19937

A SALAMANCA

—Vostè era de la Lliga?

—Sí, però no ho faci córrer que em compromet.